

Ignacy Janiak (1899-1974)

Ignacy Janiak urodził się 27 lipca 1899 r. w Żbikach w powiecie pleszewskim w południowej Wielkopolsce. Od 9 maja 1919 r. roku służył w armii gen. Hallera, w której szeregach trafił do odradzającej się Polski. **26 stycznia 1920 r. stał na czele jednego z oddziałów Błękitnej Armii oficjalnie przejmujących z rąk niemieckich Osie wraz z okolicą.** Później w szeregach 70 pułku piechoty w Kompanii karabinów maszynowych brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Jego jednostka toczyła walki m.in. w okolicach Lidy. W latach 1920-1921 kształcił się w Wielkopolskiej Szkole Podchorążych Piechoty w Bydgoszczy. Rok później dostał awans na stopień podporucznika, a wkrótce, na własną prośbę przeniesiono go do rezerwy.

Kształcił się w zakresie przemysłu drzewnego, pierwszą pracę – praktykę w tym zawodzie odbywał w Konojadach pod Jabłonowem Pomorskim. Tam poznał swoją przyszłą żonę – Weronikę z Borkowskich, z którą 9 XI 1925 r. zawarł związek małżeński w Jabłonowie Pomorskim. Wkrótce po tym **Janiakowie przeprowadzili się do miejscowości Żur-Młyn, gdzie Janiak podjął pracę jako kierownik tartaku parowego firmy z Gdańska Jewelowski und Wehrke.** W 1927 r. po likwidacji tartaku w Żurze rodzina Janiaków przeniosła się do Osia, w którym Ignacy podjął pracę jako kierownik tartaku. Od 1929 r. pracował przy wyrębie lasu pod budowę elektrowni Żurze. W 1934 r. po reformie administracyjnej objął funkcję sekretarza gminy Osie, a w latach 1935-1939 piastował stanowisko wójta. Był też radnym Powiatu Świeckiego (1935-1939). W 1938 r. został odznaczony przez Prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja-Składkowskiego Srebrnym Krzyżem Zasługi RP.

Dzięki wstawiennictwu kościelnego ze zboru ewangelickiego – Niemca, Ignacy Janiak uniknął aresztowania przez Selbstschutz. Pod koniec 1940 roku Janiakowie zostali pozbawieni dotychczasowego mieszkania i musieli przenieść się na teren tartaku w Osiu. W latach 1940-1944 pracował w oddziale Raiffeisena w Osiu. Od początku okupacji uczestniczył w działaniach konspiracyjnych m.in. ukrywał radio, na którym słuchano BBC, zaraz na początku wojny wystawił wiele fałszywych zaświadczeń, które pozwoliły Polakom zagrożonym na Pomorzu aresztowaniem uzyskać zgodę na wyjazd do Generalnej Guberni. Współpracował z oddziałami partyzanckimi działającymi w Borach Tucholskich.

Aresztowany został 13 IX 1944 r., był więziony i przesłuchiwany przez Gestapo w Grudziądzu, następnie został skazany i osadzony w KL Stutthof w dniu 27 X 1944 r. przez Sipo Bromberg. W obozie oznaczony był numerem 98 945 jako więzień polityczny. Dzięki zbiegowi okoliczności oraz doskonałej znajomości języka niemieckiego i księgowości udało mu się dostać pracę w ramach przedsiębiorstwa budowlanego wykorzystującego pracę przymusową więźniów obozu. 8 V 1945 r. doczekał zakończenia wojny, kiedy Stutthof zajęły oddziały Armii Czerwonej.

W 1945 roku na kilka miesięcy zamieszkał w Słupsku, gdzie pracował w tamtejszym magistracie. Pod koniec 1945 roku przeniósł się do Michałowa pod Brodnicą, gdzie zajmował stanowisko kierownika tartaku. W 1950 roku Janiakowie przenieśli się do Torunia, w którym Ignacy aż do emerytury pracował jako urzędnik w siedzibie Lasów Państwowych na ul. Mickiewicza. Zmarł 26 X 1974 roku w Inowrocławiu, a pochowany został na cmentarzu przy ul. Wybickiego w Toruniu.

Opr. Mariusz Chudecki

